

ဝန်ရင်း

Read on the move

အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ
အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ (Ph.D)

ကျေးဇူးသိခြင်း

မှတ်တမ်း

၁၃၇၃ ခုနှစ်၊ တော်သလင်းလပြည့်ကျော် ၇ ရက်၊ ၂၀၁၁ ခုနှစ်၊
စက်တင်ဘာလ ၁၉ ရက်၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသ ကြီး၊ လမ်းမတော်မြို့နယ်၊
ကိုင်းတန်းလမ်း၊ အမှတ်(၆၈)၊ ကျေးဇူးရှင်ဖခင်ကြီး ဦးမောင်မောင်အား ရည်စူး၍
မိခင်ကြီး ဒေါ်နန်းတို့အား အမှူးထားလျက် ဦးအောင်ဖေမောင်၏ (၅၀)နှစ်ပြည့်
ရွှေရတုမွေးနေ့အမှတ်တရ ကုသိုလ်အဖြစ်ဖြင့် ဆင်ယင်ကျင်းပပြုလုပ်အပ်သည့်
မွေးနေ့အလှူတော်မင်္ဂလာ အခမ်းအနား၌ ဟောကြားအပ်သော "ကျေးဇူးသိခြင်း"
အကြောင်း တရားဒေသနာတော်။

* * *

ကျေးဇူးသိခြင်း

"ကျေးဇူးသိတယ်" ဆိုတာကို မြတ်စွာဘုရားက သူတော်ကောင်းရဲ့ အမှတ်အသားလက္ခဏာအဖြစ်ဖြင့် သုတ္တန်တစ်ခုမှာ ဟောကြားပြီး မင်္ဂလသုတ္တန်မှာ ကောင်းကျိုးချမ်းသာမင်္ဂလာတွေကို ဖြစ်ပွားစေနိုင်တဲ့ အကြောင်းတရားအဖြစ်ဖြင့် ဟောကြားတော်မူခဲ့တယ်။

ကျေးဇူးဟူသော စကားလုံး ဆင်းသက်လာပုံ

"ကျေးဇူးသိခြင်း" ဆိုတဲ့ စကားလုံးဟာ ပါဠိနဲ့ ဆက်သွယ်နေတဲ့ စကားလုံးတစ်လုံးပဲ။ ကျေးဇူးဆိုတဲ့ စကားလုံးက ပါဠိလို "ကတညူ" မှ "ကျေးဇူး" ဆိုတဲ့ မြန်မာစကား ဖြစ်လာတယ်။ ဘယ်လိုဖြစ်လာသလဲ ဆိုတော့ "ကတ" ကို အိန္ဒိယသားတို့က ရရစ်ထည့်ပြီး တော့ "ကြတ" လို့ ဖတ်တယ်။ အဲဒီ "ကြ" ကို မြန်မာ လူမျိုးတွေက "ကြ" လို့ပဲဖတ်ကြတယ်။ အဲဒီ "ကြတ" ဆိုတာ တစ်စုံတစ်ယောက်က ကိုယ့်အပေါ်မှာ တစ်ခုခု ကူညီလုပ်ကိုင်ပေးတာ၊ လုပ်ကိုင်ပေးတယ်ဆိုတာ သူ့ စေတနာနဲ့သူ လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းပေးတာ၊ တစ်ယောက်ယောက်က ကိုယ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ပေးမှုကို "ကရ်တ"လို့ ခေါ်တယ်။ နောက်က "ညူ" ဆိုတဲ့ စကားလုံးကို အိန္ဒိယမှာ "ဂျညူ"လို့ ဖတ်တယ်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာသုံးတဲ့ စကားလုံး က "ဂျညူ"။ အဲဒါနှစ်ခု ပေါင်းလိုက်တဲ့အခါကျတော့ "ကြတဂျညူ" လို့ ဒီလိုဆိုတဲ့စကားက "ဂျညူ"ဆိုတဲ့ စကားကို မြန်မာတွေက "ဇူ" လို့ပဲ ဖတ်လိုက်တာပေါ့။ "ဂျညူ" လို့ မဖတ်တော့ဘူး။ "ဇူ" လို့ပဲ ဖတ်တယ်။ အဲဒီ လို ဖတ်ရင်းကနေပြီးတော့ ပါဠိစကားစစ်စစ် "ကတညူ" ဆိုတဲ့ စကားလုံးဟာ မြန်မာစကား "ကျေးဇူး" ဆိုတဲ့ အသံဖက်ကို ပြောင်းလာတယ်လို့ ဒီလိုပြောကြတယ်။

ကျေးဇူးတူသည်

ဘယ်လိုပဲဖြစ်ဖြစ် "ကျေးဇူး" ဆိုတာ ဘာလဲလို့ ဆိုရင်၊

တစ်စုံတစ်ယောက်က ကိုယ့်အပေါ်မှာ ကူညီ စောင့်ရှောက်ဖူးတာ၊

လုပ်ကိုင်ပေးဖူးတာ၊ ကိုယ့်မှာ အကျိုးဖြစ်မယ့် အရာတစ်ခု ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့တာကို

"ကျေးဇူး"၊ သူ့ရဲ့လုပ်ဆောင်မှုကို အသိအမှတ်ပြုခြင်း၊ သိခြင်းကိုပဲ "ကျေးဇူးသိခြင်း"

လို့ ပြောတာပဲ။ လူတစ်ယောက်က ကိုယ့်အပေါ်ကို လုပ်ပေးတာကို

အသိအမှတ်ပြုတာ၊ အသိအမှတ်ပြုတယ် ဆိုတာ အင်မတန်မှ အရေးကြီးတယ်။

အသိအမှတ်ပြုသူနှင့် မပြုသူ

လောကလူတွေက အသိအမှတ်မပြုတဲ့သူတွေက များတယ်ပေါ့၊

အသိအမှတ်မပြုဘူး ဆိုကတည်းက မသိတာလည်း ပါတယ်၊ မသိဘူး ဆိုကတည်းက

အကောင်းမမြင်နိုင်ဘူးပေါ့၊ သိတယ်ဆိုတာ လိမ္မာ ယဉ်ကျေးသူတို့ရဲ့

အရည်အချင်းတစ်ခုပဲပေါ့၊ သိတာနဲ့ မသိတာ ဒီနှစ်ခုဟာ မသိဘူးဆိုတာဟာ

"မောဟ"၊ သိတယ်ဆိုတာ "ပညာ"၊ ဘာကိုပဲသိသိ သိတယ် ဆိုတဲ့ဟာက

တိုးတက်မှုတစ်ခုပဲ၊ တန်ဖိုးရှိတဲ့ အရာ တစ်ခု၊ အဲဒီ တော့ "ကျေးဇူးကိုသိတယ်"

ဆိုတဲ့နေရာမှာ ကိုယ့်အပေါ်မှာ တစ်စုံတစ်ဦးက အကျိုးဖြစ်ထွန်း အောင်

တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်၍ ဖြစ်စေ ကိုယ့် အပေါ်မှာ ကူညီစောင့်ရှောက်ခဲ့တဲ့

ကျေးဇူးကို အသိ အမှတ်ပြုတယ်။

သိတယ်ဆိုတာ တကယ်ကို စိတ်ကောင်းနှလုံး ကောင်းရှိတဲ့

ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ နှလုံးသားထဲမှာရှိတဲ့ သဘာဝ တရားတစ်ခု၊ ဒါကြောင့်မို့

မြတ်စွာဘုရားက "ကျေးဇူးသိတယ် ဆိုတာ သူတော်ကောင်းတွေရဲ့ အရည်အချင်း

တစ်ခုပဲ" တဲ့၊ လူတော်လူကောင်းမှ ဒီလို တစ်ဦးတစ်ယောက်ရဲ့ ကျေးဇူးပြုမှုကို အသိ

အမှတ်ပြုတာ။

အဲဒီ လို အသိအမှတ် မပြုဘူး၊ တစ်ချို့တစ်ဝက် အသိအမှတ်ပြုတယ်၊

လုံးဝအသိအမှတ်မပြုဘူးဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကျတော့ မသိဘူး၊ အသိအမှတ် မပြုဘူး ဆိုကတည်းက သူက မသိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ပဲ၊ ဘာမှ အသိ အမှတ်မပြုတော့ သူက ဘာမှမသိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်၊ အဲဒီ တော့ သိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ မသိတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာ အင်မတန်မှ ကွာခြားတယ်၊ ဘယ်အရာကိုပဲသိသိ သိတဲ့တန်ဖိုးက အင်မတန်မှ ကြီးမားတယ်။

မိတ်ဆွေနှင့် မိတ်ဆွေစိတ်ဓာတ်

လောကလူတွေဟာ အချင်းချင်း အပြန်အလှန် မှီတင်းပြီး အသက်ရှင်ကြရတယ်၊ အသက်ရှင်ကြတဲ့ အခါ "တစ်ဦးကျေးဇူး တစ်ဦးမှာ" လို့ပြောကြတယ်ပေါ့၊ ကျေးဇူးတရားဆိုတာ အသီးသီး လူတိုင်းလူတိုင်းမှာ ရှိနေကြတယ်ပေါ့၊ တစ်စုံတစ်ယောက်က စတင်ပြီး ကူညီတယ်၊ စောင့်ရှောက်တယ်၊ တစ်ဖက်သားရဲ့ လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းပေးတယ်ဆိုတာ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့သန္တာန်မှာ ဘာဖြစ်တာတုန်းဆိုတာ "မေတ္တာ" ဖြစ်တာ၊ သူ့ရဲ့ ရင်ထဲ နှလုံးထဲမှာရှိတဲ့ မေတ္တာဟာ တစ်ဖက်သားရဲ့ အကျိုးစီးပွားကို လိုလားတဲ့စိတ်ဓာတ် ကလေးပေါ့၊ အမုန်းကင်းစင်ပြီးတော့ တစ်ဖက်သားရဲ့ အကျိုးစီးပွားကို လိုလားတဲ့သဘောထား၊ အဲဒီ တစ်ဖက် သားရဲ့ အကျိုးစီးပွားကို လိုလားတဲ့ သဘောထားကိုပဲ မိတ်ဆွေရဲ့စိတ်ဓာတ် "မေတ္တာ" လို့ ဒီလိုပြောတာနော်၊ မိတ်ဆွေဆိုတာ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး မေတ္တာသက်ဝင် ခင်မင်တာ၊ ခင်မင်သူအချင်းချင်းဟာ မိတ်ဆွေ၊ အဲဒီ "မိတ်ဆွေရဲ့စိတ်ဓာတ်" ကို "မေတ္တာ" လို့ ခေါ်တာ။

အဲဒီ တော့ တစ်ဖက်ကကြည့်မယ်ဆိုရင် မေတ္တာ ဆိုတာ ဘာတုန်းဆိုရင် မေတ္တာဆိုတာ အဘိဓမ္မာ သဘောအရ ဒေါသကိုဖယ်ရှားပစ်နိုင်တဲ့ (သို့မဟုတ်) အမုန်းတရားကို ဖယ်ရှားပစ်နိုင်တဲ့ "အဒေါသ" ဆိုတဲ့ သဘာဝ တရား တစ်ခုပဲ။ အဲဒီ "အဒေါသ" ဆိုတာ အမုန်းတရား ကင်းစင်တဲ့ သဘာဝ တရား၊ မေတ္တာ တရား။

ဒီတရား ကိုယ့်ရင်ထဲနှလုံးထဲမှာ ရှိလာပြီ ဆိုလို့ ရှိရင် မည်သူ့ကိုဖြစ်စေ သူက စတင်ပြီးတော့ ကူညီ ဆောင်ရွက်ပေးတယ်၊ ကျေးဇူးပြုတယ်၊ တစ်ဖက်သား ရဲ့

လိုအပ်ချက်ကို ကြည့်ပြီးတော့ ဖြည့်ဆည်းပေးလိုတဲ့ စိတ်ဓာတ်တွေ ပေါ်လာတယ်။

အဲဒီ လို စိတ်ဓာတ်ကို အကြောင်းပြုပြီး "ကတ" တစ်ခုခု လုပ်ပေးတယ်ဆိုတာ ဖြစ်လာတာ။ အဲဒီ တော့ သာမန်အားဖြင့်ဖြစ်တာ၊ အဲဒီ လိုစိတ်ဓာတ်ကို အရင်းခံ ပြီးတော့ လုပ်ပေးတာဟာ အင်မတန်မှတန်ဖိုးရှိတယ်။

ဟန်ဆောင်ခြင်း

နောက်ပိုင်းကျတော့ အဲဒီ လိုစိတ်ဓာတ် မဟုတ် ဘဲနဲ့ တစ်စုံတစ်ခုကို မျှော်လင့်ပြီးတော့ လုပ်ပေးတာ ရော မရှိဘူးလားဆိုတော့ ရှိတယ်၊ အဲဒီ အခါကျတော့ သန့်စင်တဲ့အရာ မဟုတ်ဘူး၊ ဟန်ဆောင်တာ ဖြစ်သွား တယ်။ အဲဒါကျတော့ ကိုယ်ရဲ့ အတွင်းနှလုံးသားကို ဖုံးကွယ်လျှို့ဝှက်ထားပြီး အပြင်ပန်းအနေနဲ့ မေတ္တာ ရှိသူတို့ရဲ့ ပြုမူဆောင်ရွက်မှုကို လုပ်တယ်၊ ဒါကျတော့ ဟန်ဆောင်တာလို့ ဒီလိုအဓိပ္ပာယ် ရတယ်ပေါ့။

နှလုံးသား သန့်စင်မှု မရှိသည့်အတွက်ကြောင့်၊ သူ့ရဲ့ပြုမူမှုကြောင့် တစ်ဖက်သားဟာ အကျိုးရှိသွား သော်လည်း အဲဒီ စတင်ပြုလုပ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ စိတ်ထဲ နှလုံးသားထဲမှာ သန့်ရှင်းမှုမရှိသည့်အတွက်ကြောင့် သူကတော့ မေတ္တာကင်းလျက် ဟန်ဆောင်ပြုလုပ်ခြင်း လို့ ဒီလိုပဲ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်၊ အဲဒီ တော့ သူ့အတွက် အကျိုးမရှိဘူး၊ သို့သော် ဘယ်လိုပဲလုပ်လုပ် တစ်ဖက် သားအတွက် ကောင်းကျိုးချမ်းသာ ဖြစ်စေတတ်တဲ့ အလုပ်ဆိုရင် တစ်ဖက်သားမှာတော့ အကျိုးရှိသွား တယ်။

အခုဆိုလိုတာက နှစ်ဦး ဆိုပါတော့၊ တစ်ဦးက တကယ့်မေတ္တာနဲ့ လုပ်တယ်၊ နောက်တစ်ဦးက ဟန်ဆောင်ပြီးတော့လုပ်တယ်၊ အဲဒီ တော့ ကျန်တဲ့ တစ်ဖက်သားက သူလုပ်ပေးတာကို ရတယ်၊ အဲဒီ လို ရတဲ့အခါမှာ သူ့အနေနဲ့ကတော့ နှစ်ဦးလုံးကိုပဲ ကျေးဇူး တင်ရမယ့် သဘောရှိတယ်ပေါ့၊ သူ့ရဲ့လုပ်ရပ်ကြောင့် ကိုယ့်မှာအကျိုးဖြစ်ထွန်းလာတယ်၊ နှစ်ဦးလုံးကို ကျေးဇူး တင်ရမယ်၊

ဘာဖြစ်လို့တုန်းဆိုတော့ သူ့အနေနဲ့က ဘယ်လိုပဲလုပ်ပေးလုပ်ပေး
ရလာတဲ့အကျိုးက သူခံစား ရတာ ကိုး၊ ခံစားရတာ ကို အကြောင်းပြုပြီးတော့ သူ
အနေနဲ့ကတော့ မေတ္တာနဲ့လုပ်ပေးတယ်၊ သို့မဟုတ် တစ်ခြားနည်းနဲ့
လုပ်ပေးတယ်လို့ တွက်စရာ မလိုဘူး၊ ကိုယ့်အပေါ်မှာ ကောင်းကျိုး ချမ်းသာရအောင်
ဆောင်ရွက်ပေးလို့ရှိရင် ဒါ ကျေးဇူးတင်ထိုက်တယ်လို့ပဲ ဒီလိုပြောရတာ ပေါ့။

သက်မဲ့လည်း ကျေးဇူးရှိတယ်

မြတ်စွာဘုရားက သက်ရှိသတ္တဝါ အချင်းချင်း တောင် မကဘူး၊
သစ်ပင်တစ်ပင်အောက်မှာ အရိပ်ခိုဖူး လို့ရှိရင် အဲဒီ သစ်ပင်က ကိုယ့်ကို
အေးမြစေတယ်၊ အဲဒီ သစ်ပင်က ကိုယ့်ကို အေးမြအောင် လုပ်ပေးတဲ့ ကျေးဇူး
တရားကို သိရမယ်လို့ ဒီလိုဟောတယ်၊ ဆိုလိုတာက တော့ ကိုယ့်အပေါ်မှာ
အကျိုးဖြစ်ထွန်းအောင်လုပ်ရင် သက်ရှိသက်မဲ့ အရာခပ်သိမ်းကို ကျေးဇူးတင်ရတယ်
ဆိုတဲ့အဓိပ္ပာယ်ရှိတယ်၊ အသိအမှတ်ပြုတဲ့ သဘောကို ပြောတာနော်၊ ကိုယ့်အတွက်
အကျိုးဖြစ်ထွန်းလာလို့ ရှိရင် အသိအမှတ်ပြုရမယ်။

ဒါ စာပေကျမ်းဂန်တွေထဲမှာ တိုက်ရိုက်ရှိတယ်၊

"ယဿ ရုက္ခဿ ဆာယာယ၊ နိသီဒေယျ သယေယျ ဝါ"

သစ်ပင်ရိပ်ကလေးအောက်မှာ ထိုင်နေဖူးတယ်၊ အိပ်နေဖူးတယ်၊ အဲဒီ
သစ်ပင်အရိပ်ကလေးက ကိုယ့်ကို အကျိုးပြုခဲ့ဖူးတယ်ဆိုရင် "န တဿ သာခံ
ဘေဉ္ဇယျ" အဲဒီ သစ်ပင်ရဲ့ အခက်ကို မချိုးဖဲ့ပစ်ရဘူးတဲ့၊ ဒီလို ပြောတာ၊ အဲဒီ လို
ချိုးဖဲ့ပစ်ရင် ဘာဖြစ်သလဲဆိုရင် မိတ်ဆွေကို ပြစ်မှားရာ ရောက်တယ်တဲ့၊ ဒါလည်း
သဘာဝ တရားရဲ့ တုန့်ပြန်မှု ဆိုတာကို အသိအမှတ် ပြုတာပဲ။

လူနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်

ဒီနေ့ခေတ် လူတွေဟာ မစဉ်းစားကြလို့၊ လူနဲ့

ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုတာရှိတယ်။ လူတွေ အသက်ရှင်သန် နေတာ ဘာကြောင့်လဲ? အပြန်အလှန်ကြည့်လိုက်မယ် ဆိုလို့ရှိရင် သဘာဝ တောတောင် ရေမြေတွေဟာ လူတွေ အသက်ရှင်ဖို့အတွက် အထောက်အကူ အများ ကြီး ပေးတယ်။ ဘယ်လို အထောက်အကူပေးတုန်း ဆိုတော့ သိပ္ပံဆရာတွေပြောတာတော့ အများကြီးပေါ့။ ကိုယ့်ဟာကိုယ် ကြည့်ဖို့ရာက ဒီ သစ်ပင်တွေက လူတွေ အသက်ရှင်ဖို့အတွက် အင်မတန် တန်ဖိုးရှိတဲ့ အောက်စီဂျင်တွေပေးတယ်လို့၊ နောက် သစ်ပင်တွေကို အမှီပြုပြီးတော့ လူတွေသောက်သုံးဖို့ရေကို ရရှိစေ တယ်။ မိုးကိုရွာချစေပြီး ရေကိုရရှိစေတယ်။ ဒီသစ်ပင် တွေ ရှိခြင်းအားဖြင့် ရာသီဥတုကို ထိန်းသိမ်းပြီး အေးမြ စေတယ်။ ဒီကနေ့ခေတ်က ဒါတွေကို ပိုအသိအမှတ် ပြုလာကြပြီ။ အသိအမှတ်ပြုလာသည့်အတွက်ကြောင့် ဘာတွေလုပ်လာတုန်းဆိုတော့ "သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး" ဆိုပြီး လုပ်လာကြတယ်။ ဒါ တကယ် ပြောမယ်ဆိုလို့ရှိရင် လူနဲ့ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုတာ ဆက်စပ် ပြီးတော့နေတယ်။

အဲဒီ လို ဆက်စပ်ပြီးနေလို့ ကြည့်လေ။ ဘုရား တောင်မှပဲ မွေးဖွားတဲ့အချိန်တုန်းကလည်း သစ်ပင် အောက်မှာ မွေးတယ်။ တောထွက်ပြီး တရားကျင့်တဲ့ အခါမှာလည်း သစ်ပင်အောက်မှာပဲ တရားကျင့်တယ်။ နောက်တစ်ခါ ဓမ္မစကြာတရား ဟောတာလည်း သစ်ပင်အောက်မှာပဲ ဟောတာ။ နေတဲ့ထိုင်တဲ့အခါမှာ လည်း "ဇေတဝန်" လို့ခေါ်တဲ့ တောကြီးထဲမှာပဲ နေတာ ပဲ။ များသောအားဖြင့် မြတ်စွာဘုရားဟာ သစ်ပင် အောက်မှာနေတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား အားထုတ်ဖို့ ညွှန်ကြားတဲ့နေရာတိုင်းမှာ "ရုက္ခမူလ-ဂတေဝါ" သစ်ပင်ရင်း ရောက်နေတဲ့အခါမှာ ဖြစ်စေ ဆိုတာ ပါတယ်။ အဲဒီ လို သစ်ပင်ကို တန်ဖိုးထားတဲ့ သဘောတွေဟာ အင်မတန်မှ ထင်ရှားတယ်။ နောက်ဆုံး ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော့လည်း သစ်ပင်အောက်မှာ ပဲ။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ဘဝနဲ့ သစ်ပင်၊ သစ်ပင်ရဲ့ အကျိုး ပြုမှုဟာ ဆက်စပ်နေတယ်။

တစ်ဖက်ကကြည့်မယ်ဆိုရင် မြတ်စွာဘုရားဟာ "ဒီသဘာဝ

သစ်ပင်တွေရဲ့တန်ဖိုးကို အင်မတန်မှ အသိ အမှတ်ပြုတယ်" လို့ ဒီလိုပြောရမယ်၊ သာသနာ့ဘောင် ဝင်လာတဲ့ ရဟန်းတစ်ပါးကို မြတ်စွာဘုရားက ဘယ်လို ညွှန်တုန်းဆိုတော့ (ဒီနေ့ခေတ်အထိအောင်ပဲ ဒုလ္လဘ ရဟန်းခံခဲ့တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ကြားဖူးတယ်) "ရုက္ခမူလ သေနာသနံ နိဿာယ ပဗ္ဗဇ္ဇာ" တဲ့၊ "သစ်ပင်ရင်းတည်း ဟူသော အကြောင်းကို မှီတင်းနေထိုင်ဖို့ရန် ရဟန်း ဘဝကို ငါခွင့်ပြုတာ၊ ဒါကြောင့်မို့ သစ်ပင်အောက်မှာ နေနိုင်အောင်ကြိုးစား" လို့ ဒီလိုဆိုတာ၊ အသက် ထက်ဆုံး နေနိုင်အောင်ကြိုးစားပါလို့၊ ဒါသစ်ပင်ကို တန်ဖိုးထားတဲ့ အဓိပ္ပာယ်မျိုးပေါ့။

ဒီနေ့ခေတ်မှာကျတော့ လူတွေက ဒီကျေးဇူး တရားတွေကိုမေ့လျော့ပြီးတော့ သစ်ပင်တွေကို ခုတ်လှဲ ပစ်ကြတယ်၊ ကိုယ့်ကို အကျိုးပြုနေသောအရာတွေကို ဖျက်ဆီးပစ်လိုက်ကြတယ်၊ ကိုယ့်ကို အကျိုးပြုနိုင်တဲ့ အရာတွေဟာ ပျောက်ကွယ်သွားပြီး ကိုယ့်ကို အကျိုး မပြုနိုင်တဲ့ အရာတွေ ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ ကိုယ့်ကို အကျိုးမပြုနိုင်တဲ့ အရာတွေဟာ ရှေ့တန်းရောက်လာ ပြီး လူတွေဟာ ဒုက္ခရောက်လာကြတယ်၊ ဆက်စပ်မှု လေးကို ပြောပြတာနော်။

ဘယ်အရာပဲဖြစ်ဖြစ် ကောင်းကျိုး ချမ်းသာ ဖြစ်ပွားစေတတ်တယ်ဆိုတာတွေကို အားလုံး အသိ အမှတ် ပြုကြရတယ်ပေါ့။ မြတ်စွာဘုရားဟောတဲ့ ပစ္စည်းလေးပါး- စားစရာရယ်၊ ဝတ်စရာရယ်၊ နေစရာ ရယ်၊ မကျန်းမာရင် ဆေးဝါးရယ်၊ ဒီလေးမျိုးကို "ပစ္စယ" လို့ ခေါ်တယ်၊ "ပစ္စယ" ကို မြန်မာတွေက ပစ္စည်းလို့ ဘာသာပြန်ကြတယ်၊ "ပစ္စယ" ရဲ့ အဓိပ္ပာယ် က ဘာတုန်း ဆိုလို့ရှိရင် အသက်ရှည်ဖို့အတွက် ထောက်ပံ့ကူညီတဲ့ အရာများလို့ ဒီလိုပြောတယ်။ လူဟာစားစရာမရှိရင်လည်း အသက်ရှည်မှာ မဟုတ် ဘူး၊ ဝတ်စရာမရှိဘူး ဆိုရင်လည်း အသက်မရှည်နိုင် ဘူး၊ နေစရာ မရှိဘူးဆိုလည်း အသက်မရှည်နိုင်ဘူး၊ မကျန်းမာရင် ဆေးဝါးဆိုတာ မရှိရင်လည်း အသက် မရှည်နိုင်ဘူး။

အဲဒီ တော့ လူ့ဘဝမှာ အဝတ် ဝတ်တယ်ဆိုတာ အပူဒဏ် အအေးဒဏ်

ကာကွယ်ဖို့ ဝတ်တာ၊ ဒါဖြင့် အဝတ်မဝတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ ဝတ်လစ်လစ်နဲ့နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရောဆိုတော့ သူတို့လည်း အေးတဲ့အချိန်မှာ အကာအကွယ်တော့ လုပ်ရတာပဲ။ မလုပ်ရင် အသက် မရှည်နိုင်ဘူးပဲ။ လူမပြောနဲ့ တိရစ္ဆာန်တောင်မှပဲ သဘာဝ က အဝတ်သဖွယ် အကာအကွယ် ပေးထား တာလေ။ တောင်ပိုင်းနိုင်ငံတွေ အပူပိုင်းဒေသတွေမှာ ရှိတဲ့ တိရစ္ဆာန်နဲ့ မြောက်ဝင်ရိုးစွန်းက ရေခဲပြင်မှာရှိတဲ့ တိရစ္ဆာန်တွေ တူတာမှ မဟုတ်တာ။ သဘာဝ က ပေးထားတော့ ဟိုက အမွှေးပွကြီးတွေနဲ့ ဖြစ်လာတယ်။ ဒီဘက်ကျတော့ အမွှေးလုံးတီးတွေ ဖြစ်လာတယ်။ သဘာဝ က လုံခြုံအောင် လုပ်ပေးတဲ့ သဘောပဲပေါ့။ ကံတရားရဲ့ ဖန်တီးပေးမှုပဲ။

လူတွေကျတော့ ကြည့် - အဝတ်ရဲ့ အကူအညီနဲ့ ဆောင်းရာသီဆို နွေးတဲ့အဝတ်၊ နွေရာသီဆို အေးတဲ့ အဝတ်ဝတ်ပြီး သဘာဝ ရဲ့ အန္တရာယ်တွေကို အကာ အကွယ်ပြုကြတယ်။ အသက်ရှည်ဖို့လုပ်ကြတယ်။ ဘာပဲ ဖြစ်ဖြစ် ဆိုလိုတာက လူတွေဟာ အထောက်အပံ့ဆိုတဲ့ "ပစ္စယ" ဆိုတာ ရှိမှ အသက်ရှင်နိုင်တယ်။

ဒါကြောင့်မို့ မြတ်စွာဘုရားက ပကတူပနိဿယ ပစ္စည်းကို ဟောတဲ့အခါမှာ "ဥတုပိ ဘောဇနမ္မိ သေနာသနမ္မိ ပုဂ္ဂလောပိ ဥပနိဿပစ္စယေန ပစ္စယော" လို့ ဟောတာ။ ရာသီဥတုကလည်း အားကောင်းတဲ့ အထောက်အပံ့ တစ်ခုပဲ။ အစာအာဟာရကလည်း အားကောင်းတဲ့ အထောက်အပံ့ပဲ။ အိပ်ယာနေရာ ကလည်း အားကောင်းတဲ့ အထောက်အပံ့ပဲ။ ကိုယ်နဲ့ ဆက်နွှယ်နေကြတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကလည်း အားကောင်း တဲ့ အထောက်အပံ့ပဲလို့ မြတ်စွာဘုရားက ဒီလို ဟောတာ။

*